

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Uljana Ponomarjova
Eesti Inimõiguste Keskus
uljana.ponomarjova@humanrights.ee
Ahtri 8 Tallinn
10151

Teie 07.05.2025 /

Meie 20.05.2025 nr 10-1/12907-2

Vastus seoses VRKS üürikulude hüvitamisega

Lugupeetud Uljana Ponomarjova

Välismaalaste rahvusvahelise kaitse andmise seaduse (VRKS) § 73 sätestab, et rahvusvahelise kaitse saaja võib rahvusvahelise kaitse taotlejate majutuskeskuses või Sotsiaalkindlustusameti (SKA) määratud kohas viibida kuni kohaliku omavalitsuse üksusesse elama asumiseni. Vastavalt § 73-le ei osuta Sotsiaalkindlustusamet (SKA) ise paragrahvis loetletud teenuseid, vaid sõlmib selleks halduslepingu kas eraõigusliku juriidilise isiku (nt majutuskeskuse teenuseosutaja) või kohaliku omavalitsusega (KOV). SKA hüvitab juriidilisele isikule või KOVile kulud, mis on kaasnenud kaitse saanule välja makstud ühekordse eluruumi üürilepingu sõlmimisega seotud toetuse tagamisega.

SKA hinnangul ei ole eluruumi üürilepingu sõlmimisega seotud kulude hüvitamine ette nähtud kaitse saanutele, kes viibisid menetlustoimingute ajal väljaspool majutuskeskust (või SKA määratud kohta), kuna VRKS viitab, et inimene võib viibida majutuskeskuses kuni KOVi kolimiseni ning §73 sätestatud teenused laienevad kaitse saanutele seoses KOVi kolimisega. Kaitse saanud, kes ei ole viibinud majutuskeskuses või SKA määratud kohas, on taotlemise ajal juba viibinud KOVis. Antud hinnangut toetab VRKS paragrahvide 73 ja 73¹ muudatuste selgitus ([eeltnõu 81 SE](#), ettepanek nr 43), kus seatakse tingimuseks, et eluruumi üürimist toetatakse vajadusel ainult nende rahvusvahelise kaitse saajate puhul, kes on rahvusvahelise kaitse menetluse ajal viibinud majutuskeskuses (või kinnipidamiskeskuses).

Majutuskeskusesse suunatakse inimesed rahvusvahelise kaitse ja elamisloa taotlemisega seotud menetlustoimingute ajaks Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) poolt, v.a juhul kui inimene on taotlenud väljaspool keskust viibimist.

Ukraina sõjapõgenike massilise sisserände ajal laiendati ajutiselt eluruumi üürikulude võimaldamist ka väljaspool majutuskeskust või SKA majutuskohi viibivatele Ukraina sõjapõgenikele. Antud laienduse eesmärk oli muuhulgas ennetada täiendavat survet majutuskeskuse teenusele. Aastatel 2022 – 2023 lõpp tagas SKA majutuskohad pea 25 000 UA sõjapõgenikule. Kuigi sõda Ukrainas veel kestab, siis täheldame üldist langustrendi Ukraina ajutise kaitse taotlejate seas, nende teenuste vajaduse järgi majutuskeskuses ning ka KOVidele poolt tehtud eluruumi üürilepinguga seotud kulude hüvitamise pöördumiste osas.

Toetudes eelnevale oleme 2025 aastal taastamas kooskõla VRKSis sätestatuga, mis tähendab, et ühekordse eluruumi üürilepinguga seotud kulude hüvitamine laieneb kaitse saanutele, kes viibisid PPA menetlustoimingute ajal majutuskeskuses või SKA poolt määratud majutuskohas või kinnipidamiskeskuses.

Üleminek tavapärasele korraldusele planeeritakse koostöös KOVidega, kellega SKAI on täna kehtivad halduslepingud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liis Paloots
talituse juhataja

Liis Paloots
58706922, liis.paloots@sotsiaalkindlustusamet.ee